

הסברים למשל/נמשל

מפתח תשובות נכונות

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
תשובה	(4)	(3)	(3)	(1)	(3)	(1)	(3)	(1)	(2)	(2)

שאלה	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
תשובה	(4)	(1)	(2)	(1)	(2)	(2)	(2)	(1)	(2)	(3)

הסברים

1.

השאלה: עדי סיפרה למור דבר מה.

בתגובה אמרה לה מור: "את כמו אדם שקונה כספת לאחר שכל דברי הערך שלו נגנבו." מה מהבאים יכולה הייתה עדי לספר למור?

פתרון: עלינו לקבוע איזו מהתשובות יכולה להיות הדבר שסיפרה עדי למור. לצורך כך עלינו להבין את כוונת המשל, ואז לחפש תשובה בעלת משמעות דומה. כספת משמשת לצורך הגנה על דברי ערך, כגון תכשיטים, מפני גניבה. אדם שתכשיטיו נגנבו, אינו זקוק עוד לכספת. הוא היה צריך לרכוש את הכספת מוקדם יותר, וכעת זה מאוחר מדי. כעת נחפש תשובה שגם בה מתואר אדם שמבצע פעולה מסוימת מאוחר מדי, כאשר היא כבר אינה יכולה לסייע לו. התשובה המתאימה היחידה היא תשובה (4), אשר בה נאמר שעדי החליטה ללמוד ספרדית לאחר שלא התקבלה ללימודים בספרד. ייתכן שאם הייתה לומדת ספרדית מוקדם יותר, הייתה מתקבלת ללימודים (ויתכן שלא...), אך בכל מקרה, כעת לימוד השפה אינו יכול עוד לסייע לה.

תשובה (4).

2.

השאלה: אבי ובני מדברים על הסופר האהוב עליהם רן אלון.

בתגובה לדבר מה שאמר אבי, ענה לו בני: "גם יהלום קטן הוא בעל ערך רב." מה יכול היה אבי לומר לבני?

פתרון: עלינו לקבוע איזו מהתשובות יכולה להיות הדבר שאמר אבי לבני. לצורך כך נבין את כוונת המשל, ואז נחפש תשובה בעלת משמעות דומה. יהלום הוא בעל ערך רב, גם אם הוא קטן. כלומר, גם מעט ממנו הוא יקר ערך. נחפש תשובה שבה נאמר על משהו שהוא קטן או מועט. על פי תשובה (3) בני אמר שמספר העמודים בספרו האחרון של רן אלון קטן ממספר העמודים בספריו הקודמים. במונחי המשל, ספרו האחרון הוא יהלום קטן יותר מספריו האחרים, אך לדעת אבי, הוא עדיין טוב, כפי שיהלום קטן הוא בעל ערך רב.

תשובה (3).

3.

השאלה: כדי להעלות את רמת הלימוד בחוג לגיאודזיה החליט ראש החוג לערוך מבחן כניסה למועמדים לחוג. פרופסור כהן אמר לראש החוג: "גנן המטפח פרחים רק בשיא פריחתם אינו גנן מסור".

מה היה צריך ראש החוג לעשות על מנת להיחשב גנן מסור?

פתרון: ראשית נבין את כוונת המשל.

גנן המטפח פרחים בשיא פריחתם, למעשה אינו תורם לפריחתם, שכן הוא מטפח אותם רק כאשר הם כבר פורחים. כפי שראש חוג שמקבל לחוג רק תלמידים טובים, אינו משפר אותם, מכיוון שהוא מלמד רק תלמידים שהיו טובים מלכתחילה. כלומר, בכדי להיחשב גנן מסור, על ראש החוג לטפח את הפרחים גם כשאינם בשיא פריחתם. כלומר, ללמד גם תלמידים חלשים, ולמצוא דרך אחרת לשפר את רמת החוג.

תשובה (3).

הסברים למשל/נמשל

4. **השאלה:** שולה אמרה לביתה דבר מה. ענתה לה הבת: "את מתנהגת כמישהי שלא תאכל אשכולית רק מכיוון שחברתה אלרגית לאשכוליות."
מה יכולה הייתה שולה לספר לביתה?

פתרון: עלינו לקבוע איזו מהתשובות יכולה להיות הדבר שסיפרה שולה לביתה. לצורך כך נבין את כוונת המשל, ואז נחפש תשובה בעלת משמעות דומה.
אדם שאינו אוכל אשכוליות כי מישהו אחר אלרגי לאשכוליות, למעשה מקבל החלטה על סמך בעיותיו של אדם אחר ולא על סמך בעיותיו שלו. נחפש תשובה בה אדם מקבל החלטה על סמך בעיה של אחר. בתשובה (1) שולה אינה רוצה לרכוש דירה, מכיוון שלמישהו אחר (הדיירים הקודמים) הייתה בעיה עם הדירה (חשו צפיפות).

תשובה (1).

5. **השאלה:** יניב אמר לתומר: "שמתי לב לכך שבכל פעם שרונית עצובה היא אינה משחקת עם חברותיה לכיתה, ככל הנראה רונית משחקת עם חברותיה רק כשיש לה מצב רוח טוב."
ענה לו תומר: "גם בכל פעם שירד גשם יש עננים, האם זה אומר שהגשם מביא את העננים?"
מה יכולה הייתה להיות כוונתו של תומר?

פתרון: יניב שם לב לשתי תופעות שמתרחשות במקביל: רונית עצובה והיא אינה משחקת עם חברותיה. הוא הסיק כי מצב הרוח של רונית הוא הגורם להימנעותה ממשחק. על כך ענה לו תומר במשל. עלינו להבין מה הייתה כוונתו של תומר. לצורך כך נמצא את הקשר בין הסיפור המתואר בשאלה לבין המשל. הגשם והעננים מקבילים לשתי התופעות המתרחשות בקביל, אך הגשם אינו מביא את העננים, אלא להיפך – העננים מביאים את הגשם. כלומר, כוונתו של תומר הייתה שמצב הרוח אינו הגורם להימנעות ממשחק, אלא להיפך – מכיוון שרונית אינה משחקת, היא עצובה.

תשובה (3).

6. **השאלה:** בכיתה בבית ספר, חלפה שעת סיום השיעור והתלמידים קמו ממקומותיהם בכדי לצאת מהכיתה. המורה דליה אמרה "השיעור לא הסתיים כיוון שהפעמון המודיע על סוף השיעור טרם צלצל". שירלי אמרה בתגובה: "אומנם הגעת הסנונית מבשרת על בוא הסתיו, אולם גם מבלי שתגיע הסנונית הסתיו בוא יבוא."

איזו מהאפשרויות הבאות יכולה לתאר בצורה הטובה ביותר את כוונתה של שירלי?

פתרון: המורה טענה כי השיעור עוד לא הסתיים מכיוון שהפעמון טרם צלצל. מכיוון ששירלי ענתה במשל, ננסה להבין את כוונתה של שירלי. לצורך כך נמצא את הקשר בין הסיפור המתואר בשאלה לבין המשל. הסנונית היא סימן לבוא הסתיו, כפי שהצלצל הוא סימן לגמר השיעור. אך הסתיו מגיע גם אם אין סנונית, מכאן שכוונתה של שירלי הייתה שהשיעור מסתיים גם אם אין צלצל.

תשובה (1).

7. **השאלה:** בתגובה לדבר מה שסיפרה סיגל לשגיא, אמר שגיא לסיגל: "הדבר מזכיר אדם שמרוב שמחה על כך שלא נרטב בגשם שפך על עצמו גיגית של מים קרירים."

איזו מן האפשרויות הבאות מתאימה להיות ההקשר שבו הובא המשל?

פתרון: סיגל סיפרה לשגיא דבר מה ושגיא ענה לה במשל. ראשית, ננסה להבין את כוונת המשל. אדם ששמח על שלא נרטב ומרוב שמחה הרטיב את עצמו, הרי שלמעשה גרם לעצמו את הדבר שממנו ניסה להימנע. עלינו לחפש תשובה בה מתואר אדם שמרוב שמחה, גורם לעצמו משהו ממנו רצה להימנע. בתשובה (3) נאמר שמרוב שמחה על כך שלא נכשלה במבחן אחד, חגגה סיגל עד שעת לילה מאוחרת, ולכן גרמה לכך שנכשלה במבחן אחר.

תשובה (3).

הסברים למשל/נמשל

8. **השאלה:** יוני סיפר ליגאל שהוא מתכוון לצבוע את כל הקירות בדירתו כיוון שהוא מעוניין למחוק כתם צבע המכתים את אחד הקירות. יגאל, שאינו סבור שיש טעם לצבוע את כל קירות הדירה אמר ליוני: "אין צורך לשאוב דלי של מים מן הבאר כדי _____".

איזו מן האפשרויות הבאות תשלים את המשפט בצורה ההגיונית ביותר?

פתרון: יגאל סבור שאין צורך לצבוע דירה שלמה בכדי למחוק כתם צבע המכתים את אחד הקירות, והמחיש זאת באמצעות משל. עלינו לקבוע איזו מהתשובות עשויה להתאים כהמשך המשל. לצורך כך נמצא את הקשר בין הסיפור המתואר בשאלה לבין המשל: יוני רוצה לצבוע דירה שלמה, כלומר קירות רבים, בכדי לתקן קיר אחד. כפי שבמשל שואבים דלי מים שלם, כלומר הרבה מים, בכדי לשתות כמות קטנה.

מכאן שהמשך המשל עשוי להיות: "...לשתות כוס אחת של מים".

תשובה (1).

9. **השאלה:** מיכאל התלבט האם לעזוב את בית הוריו לטובת דירה שכורה. אילן חברו שאל: "האם האוכל שהורך מבשלים ערב לחךך?" השיב מיכאל: "כשבנאים שוקלים האם כדאי לשבור קיר במבנה, אין הם שואלים מהו צבע הקיר."

בדבריו של מיכאל, צבע הקיר משול ל -

פתרון: מיכאל מתלבט אם לעזוב את בית הוריו. בכדי לסייע לו להחליט, שאל אותו אילן אם הוא אוהב את האוכל בבית הוריו. על כך ענה לו מיכאל במשל. על מנת לקבוע למה משול צבע הקיר, עלינו למצוא את הקשר בין הסיפור המתואר בשאלה לבין המשל. צבע הקיר אינו רלוונטי לשאלה האם לשבור קיר מסוים, כפי שטעמו של האוכל אינו רלוונטי לשאלה האם לעזוב את הבית. כלומר, צבע הקיר משול לטעם האוכל.

תשובה (2).

10. **השאלה:** במהלך דיון בין גילי לעוזי אמר גילי: "אומנם חתול נופל תמיד על ארבע רגליו, אך אם הוא נופל מגובה רב מדי, רגליו עלולות להישבר".

באיזה מההקשרים הבאים יכול להיות שהובא המשל?

פתרון: על מנת לקבוע איזו מהתשובות יכולה להיות ההקשר בו נאמר המשל, עלינו להבין את כוונת המשל, ואז לחפש תשובה בעלת משמעות דומה. חתול נופל תמיד על הרגליים, כלומר, הנפילה מסתיימת ללא פגע. אך כשהוא נופל מגובה רב הוא נפגע. כלומר, גם משהו שבדרך כלל מסתיים בטוב, יכול להסתיים ברע כאשר הוא קיצוני או חמור יותר. התשובה המתאימה היא תשובה (2): עוזי תמיד ניגש למבחנים בלי ללמוד ומצליח (כלומר בדרך כלל מסתיים בטוב), אך במבחן קשה יותר הוא עלול להיכשל.

תשובה (2).

11. **השאלה:** סמדר אמרה לאלה דבר מה. בתגובה אמרה לה אלה: "בחדר מואר קשה להבחין באור המופץ על ידי נר קטן, אולם בחשכה אורו של אותו נר נראה היטב".

מה יכולה הייתה סמדר לומר לאלה?

פתרון: על מנת לקבוע איזו מהתשובות יכולה להיות מה שאמרה סמדר לאלה, עלינו להבין את כוונת המשל, ואז לחפש תשובה בעלת משמעות דומה. המשל מתאר את אותו נר שבשתי סיטואציות שונות נראה באופן אחר – בחדר מואר קשה להבחין בו, אך בחדר חשוך הוא נראה היטב. בתשובה (4) מתואר אדם (סמדר) שנחשבה לתלמידה מצטיינת בסיטואציה אחת (בית ספר אזורי), אך היא אינה תלמידה מוצלחת בסיטואציה/סביבה אחרת (תוכנית המצטיינים).

תשובה (4).

הסברים למשל/נמשל

12. השאלה: במהלך שיחה בין רויטל לאושרת טענה רויטל כי ככל שהיא מתבגרת נדרש לה זמן רב יותר לזכור פרטי מידע חדשים, אך גם נדרש לה זמן רב יותר על מנת לשכוח את מה שהיא כבר זוכרת. אושרת השיבה: "ידוע כי ככל שמי הים עמוקים יותר הם מתחממים לאט יותר _____"

איזו מן האפשרויות הבאות תשלים את המשפט בצורה ההגיונית ביותר?

פתרון: על מנת לקבוע מה יכול להיות המשך המשל, עלינו למצוא את הקשר בין טענתה של רויטל לבין המשל.

ככל שרויטל מתבגרת לוקח לה זמן רב יותר לזכור פרטים חדשים, כפי שככל שהים עמוק יותר, נדרש למים זמן רב יותר על מנת להתחמם. המשך המשל צריך להקביל לכך שלרויטל לוקח זמן רב יותר גם לשכוח פרטים ישנים (הפעולה ההפוכה מלזכור פרטים חדשים). כלומר, למים ייקח זמן רב יותר להתקרר (הפעולה ההפוכה מלהתחמם).

תשובה (1).

13. השאלה: סיוון התלוננה בפני חברה איתן על כך שקצב קריאתה באנגלית איטי, ועל כן היא חוששת שלעולם לא תסיים את קריאת ספר האנגלית שברשותה. איתי השיב בתגובה: "גם עם כפית קטנה ניתן לחפור בור גדול באדמה אם מתמידים במלאכה."

איתי המשיל את ספר האנגלית ל –

פתרון: סיוון חוששת שבשל קצב קריאתה האיטי, היא לא תסיים את קריאת ספר האנגלית שלה ובתגובה איתן עונה לה במשל. על מנת לקבוע למה המשיל איתן את ספר האנגלית עלינו למצוא את הקשר בין הסיפור המתואר בשאלה לבין המשל. הקצב האיטי הוא החולשה של סיוון, כשם שהכפית הקטנה היא החולשה של החופר. מכיוון שלפי המשל של איתן למרות החולשה ניתן להצליח במשימה, הרי שהמקבילה במציאות להצלחה בחפירת הבור היא סיום קריאת הספר, או במשל חפירת הבור באדמה. ההצלחה היא כריית הבור הגדול באמצעות הכפית הקטנה, כלומר, על אף קצב הקריאה האיטי.

תשובה (2).

14. השאלה: מיכל ויואל קנו חפסות שוקולד במכולת השכונתית. מיכל רכשה שתי חפסות שוקולד קטנות, שמחיר כל אחת מהן 5 שקלים. יואל רכש חפסות שוקולד אחת גדולה, המכילה פי 2 שוקולד מחפסה קטנה, ושילם עליה 15 שקלים.

על כך אמרה מיכל: "במקרה זה שתי פרות קטנות מניבות יותר חלב מאשר פרה אחת גדולה."

מה הייתה כוונתה של מיכל באומרה את המילים "נותנות יותר חלב"?

פתרון: במכולת השכונתית חבילה גדולה עולה יותר משתי חבילות קטנות, למרות שהכמות בחבילה גדולה שווה לכמות שבשתי חבילות קטנות. על מנת לקבוע למה מקבילות המילים 'מניבות יותר חלב' עלינו למצוא את הקשר בין הסיפור המתואר בשאלה לבין המשל. בסיפור החבילות הקטנות משתלמות יותר מחבילה גדולה כי הן עולות פחות ממנה, בדיוק כפי ששתי פרות קטנות מניבות יותר חלב מפרה גדולה. כלומר, במילים 'מניבות יותר חלב' התכוונה מיכל שהן משתלמות יותר.

תשובה (1).

15. השאלה: ערן סיפר למוטי כי החברה אליה שלח את קורות החיים שלו לא פנתה אליו להזמינו לראיון עבודה, אף על פי שלדעתו הוא מתאים במיוחד לתפקיד. על כך השיב לו מוטי: "כשהאריה אינו רעב הוא אינו צד את האיילה גם אם היא פוסעת באיטיות לידו."

מה יכולה הייתה להיות כוונתו של מוטי?

פתרון: עלינו למצוא את הקשר בין הסיפור המתואר בשאלה לבין המשל. אריה שאינו רעב לא יאכל גם אם תהיה לו הזדמנות טובה לכך. כפי שחברה שלא זקוקה לעובדים לא תזמין אדם לראיון, גם אם הוא מוכשר ביותר לתפקיד. כלומר, כוונתו של מוטי הייתה כי ערן לא זומן לראיון מכיוון שהחברה אינה זקוקה לעובדים בתחום עיסוקו.

תשובה (2).

הסברים למשל/נמשל

16. השאלה: דוד אמר לשמעון: "אתה מתנהג כמי שמחפש צל ביער שכל עציו נגדעו."

איזו מן האפשרויות הבאות מתאימה ביותר להיות ההקשר שבו נאמרו הדברים?

פתרון: כדי לקבוע איזו מהתשובות מתאימה להיות ההקשר בו נאמר המשל. עלינו להבין את כוונת המשל, ואז לחפש תשובה בעלת משמעות דומה. על פי המשל במקום בו אין עצים, לא יכול להיות צל, ולכן אדם המחפש צל ביער שכל עציו נגדעו, הרי שלמעשה משול למי שמחפש דבר שאינו אפשרי. בתשובה (2) מתואר מצב בלתי אפשרי. חיפוש של תורם במסיבה שכל מוזמניה ירדו מנכסיהם.

תשובה (2).

17. השאלה: במהלך דיון בין עוזי לרותי הביא עוזי את המשל הבא:

"אם הלוויתן הגדול לא הצליח לשחות מגדה אחת של הנהר אל הגדה השנייה, כיצד יצליח בכך הדג הקטן?"

איזו מן האפשרויות הבאות מתאימה ביותר להיות ההקשר שבו הובא המשל?

פתרון: על מנת לקבוע איזו מהתשובות יכולה להיות ההקשר בו נאמר המשל עלינו להבין את כוונת המשל, ואז לחפש תשובה בעלת משמעות דומה. המשל מתאר מצב בו החזק (לוויתן גדול) לא הצליח לעשות דבר מה ולכן ברור שגם החלש (הדג הקטן) לא יצליח לעשות זאת. בתשובה (2) מתואר מצב בו תלמידה חזקה נכשלה בבחינה ולכן תלמיד חלש יותר מפחד לגשת לבחינה.

תשובה (2).

18. השאלה: שמחה סיפרה לרווית: "רק במסעדות יוקרה ניתן למצוא עדשים מונבטות".

על כך השיבה רווית: "מן העובדה כי בכל פעם שפגשת פיל היה זה בגן החיות, לא ניתן להסיק שכל הפילים חיים בגני חיות."

איזה מן המשפטים הבאים אינו יכול להשתמע מדבריה של רווית?

פתרון: על מנת לקבוע איזו מהתשובות אינה משתמעת מהמשל. עלינו למצוא את הקשר בין המשל לסיפור מתואר בשאלה. שמחה הסיקה מסקנה (רק במסעדות יוקרה יש עדשים מונבטות). רווית ענתה שמכך שפוגשים משהו במקום אחד בלבד (פיל בגן חיות) לא ניתן להסיק כי הוא נמצא רק שם. כלומר, כוונתה של רווית היא שלמרות שבכל פעם ששמחה מצאה עדשים מונבטות היה זה במסעדת יוקרה, לא ניתן להסיק שרק במסעדות יוקרה יש עדשים מונבטות.

תשובה (1).

19. השאלה: לימור מתנגדת ליוזמה להעלאת המיסים העירוניים, ואילו סוזי תומכת ביוזמה זו.

שתיהן מסכימות על כך שככל שהעירייה גובה יותר מיסים כך גדל מספר גינות הנוי בעיר. על כך אמרה חברתן גליה: "שני אנשים, גם אם הם ניצבים על שתי גדות מנוגדות של נהר, רואים אותו זורם באותה המהירות."

גליה המשילה את ההתנגדות להעלאת המיסים ל-

פתרון: לימור וסוזי אינן מסכימות זו עם זו בקשר ליוזמה להעלאת מיסים, אך מסכימות על כך שהמיסים משמשים להקמת גינות נוי. על מנת לקבוע למה המשילה גליה את העלאת המיסים עלינו למצוא את הקשר בין המשל לסיפור המתואר בשאלה. לימור וסוזי עומדות על שתי גדות מנוגדות, כיוון שהן בעלות דעות מנוגדות בקשר להעלאת מיסים (אחת מתנגדת ואחת תומכת), אך שתיהן רואות את הנהר מתקדם באותה מהירות, כלומר מסכימות על כך שהמיסים מיועדים להקמת גינות. מכאן שההתנגדות להעלאת מיסים (דעתה של לימור) משולה לאחת מגדות הנהר.

תשובה (2).

הסברים למשל/נמשל

20. השאלה: במהלך שיחה בן רחל לנעמי אמרה רחל: "לעיתים בסופו של גרם מדרגות ארוך ותלול נמצא רק גג שומם שלא היה טעם לטפס אליו."

איזה מהאפשרויות הבאות מתאימה להיות ההקשר שבו נאמרו הדברים?

פתרון: רחל אמרה את המשל הבא: "לעיתים בסופו של גרם מדרגות ארוך ותלול נמצא רק גג שומם שלא היה טעם לטפס אליו." עלינו לקבוע איזו מהתשובות יכולה להיות ההקשר שבו נאמר המשל. לצורך כך נבין את כוונת המשל, ואז נחפש תשובה בעלת משמעות דומה. עלייה בגרם מדרגות ארוך ותלול היא עבודה קשה. כאשר מגיעים בסופה מגיעים לגג שומם, המסקנה היא כי העבודה הקשה הייתה לריק, היא הובילה לתוצאה מאכזבת ולא היה שווה לבצע אותה. בתשובה (3) מתואר מצב בו עבודה קשה מובילה לתוצאה מאכזבת – צביעת קירות שכלל אינה ניכרת לעין.

תשובה (3).
